

Na 70 jaar RIWA blijft beschermen van Rijn en Maas essentieel

Op 15 juni 2021 bestaat de Vereniging van Rivierwaterbedrijven RIWA 70 jaar. Op die datum in 1951 kwamen de directeuren van “de vier grote rivierwaterbedrijven in Nederland” voor het eerst bij elkaar. Met als doel “om gezamenlijk het probleem van de verontreiniging van de Rijn te bestuderen en om tezamen als één de Regering van advies te dienen bij haar verdere stappen om dit euvel zoveel mogelijk tegen te gaan.” Na zeventig jaar bescherming van de Rijn, en later ook de Maas en de Schelde, als bronnen voor de productie van drinkwater zijn er al veel stappen gezet, maar is de boodschap nog onveranderd: verontreinigingen die de bronnen voor de productie van drinkwater bedreigen, moeten bij de bron en vooral ook internationaal worden aangepakt.

Nieuwe uitdagingen blijven zich aandienen

De waterkwaliteit van de grote rivieren is in de afgelopen decennia vooruitgegaan. RIWA heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de strijd voor schone rivieren. Ruim 40 procent van het Nederlandse drinkwater wordt gemaakt uit het water van de Rijn en de Maas. In Vlaanderen wordt ongeveer de helft van het drinkwater geproduceerd van rivierwater. De Kaderrichtlijn Water had de kroon op de verbetering van de waterkwaliteit moeten zijn, maar het halen van die doelen in 2027 staat zeer onder druk. Bovendien blijven er nieuwe stoffen in de rivieren terecht komen. Deze stoffen blijken lastig te verwijderen bij de productie van drinkwater.

Nationale en internationale samenwerking

Waar RIWA zich eerst toelegde op uitgebreid meet- en analysewerk, ontpopte de vereniging zich al snel tot een effectieve belangenorganisatie voor de rivierwaterbedrijven, zowel nationaal als internationaal. Dat is altijd de kracht van RIWA geweest en gebleven: gedegen meetgegevens koppelen aan onderzoek en bewustwording. Van de fenol en pesticiden van de jaren vijftig en zestig tot aan de medicijnresten en persistente, mobiele en toxische stoffen (PMT-stoffen) en schadelijke PFAS vandaag de dag. Zoals uit de oprichtingsvergadering blijkt, was de eerste insteek om de Nederlandse regering te adviseren bij stellingname in internationaal overleg. Inmiddels neemt RIWA zelf actief deel in de diverse overlegfora van de internationale rivierencommissies. De samenwerking van vier Nederlandse drinkwaterbedrijven is in de loop van de tijd uitgebreid naar zes drinkwaterbedrijven langs de Maas en Schelde, circa 120 langs de Rijn en zo'n 170 drinkwaterbedrijven in heel Europa.

Beginnen bij de bron

De kwaliteit van de drinkwaterbronnen staat onder toenemende druk. RIWA richt zich daarom sterk op bestrijding van de verontreiniging bij de bron, door verontreinigingen te signaleren en door contact met overheden en producenten om deze lozingen te saneren. Bronaanpak is immers de enig juiste manier om te voorkomen dat ongewenste stoffen in het milieu en drinkwater terecht komen. Door inzage en inspraak in vergunningen te krijgen kunnen lozingen van verontreinigende stoffen verder worden teruggedrongen en voorkomen. Samen met rivierwaterbedrijven in andere Europese stroomgebieden ontwikkelde RIWA een strategie en visie voor de bereiding van drinkwater uit oppervlaktewater, volgens de beginselen van duurzaamheid, voorzorg en preventie: het European River Memorandum. Van rivierwater dat aan deze waterkwaliteitseisen voldoet, kunnen de Maas- en Rijnwaterbedrijven op duurzame wijze en met behulp van natuurlijke zuiveringsmethoden drinkwater bereiden.